

עין משפט גזר מצוה

בא מ"י פכ"ד ע"ש הלכה
ד סמנ שם טו"ש"ע א"ח
ס"י זו ספ"ק א':
בב זו מ"י ע"ש הלכה א סמנ
שם טו"ש"ע א"ח ס"י זו
ספ"ק ח':

בג ג (מ"י) סמנ שם
טו"ש"ע א"ח ס"י שם
ספ"ק ג':
בג ד (מ"י) ע"ש הלכה ד
טו"ש"ע שם ספ"י א':
בד ה טו"ש"ע שם ספ"י א'
בב"ה"י:

תורה אור השלם

1 וימח את כל היקום אשר
על פני האדמה מאדם עד
בהמה עד רמש ועד עוף
השמים ויחיה מן הארץ
וישאר אך נח ואשר אתו
בתקוה: בראשית א כג
2 ויחצת וסכת ושמת
שמלותיך עליך וירדת גורן
אל תדעני לאיש עד כלתו
לאכל ולשתות: רות ג ג
3 תן לחכם ויחכם עוד
טו"ש"ע ג' לביק ויחכם לקוח:
מטל ט ט
4 ותרד גורן ותעש ככל
אשר צוהה ה' ונתתה:

רזח ג ו
5 ויאמר עלי לשמואל לך
שבב ויהי אם יקרא אליך
ואמרת דבר יי בני שמע
עבדך ויחך שמואל וישב
בתקוה: שמואל א ג ט
6 ויבא יי ויתעבב ויקרא
כפעם בפעם שמואל
שמואל ויאמר שמואל
דבר בני שמע עבדך:

7 ותלך ותבוא ותלקט
בשדה ארץ הקצירים ויחך
מקרה חלקת השדה לבינו
אשר ממשפתים אלימלך:
רות ג ג

8 ויאמר בעז לגעור הנעב
על הקוצרים למי הנערה
הזאת: רות ב ה
9 ויאמר בעז אל רות
הלוא שמעת בתי אל תלכי
ללקט בשדה אחר וכן לא
תעבדי מזה ובה תדבקן
עם נערתך: רות ב ח

10 ויתשקן קולן ותבכינה
עוד ותשק ערפה לתמכות
ורזח דבקת בתי: רות א יד
11 ויאמר לה בעז לעת
האכל גשי היום ואכלת מן
הלחם ושבלת פתך בחומץ
ותעבב מגד הקוצרים
ותשב לה ויתאכל
ותשבע ותתה: רות ב יד
12 ויבא המלך ויהי וישב
לפני יי ויאמר מי אנכי
אדני אליהם ומי ביתי כי
הביאתני עד הלום:

שמואל ב ו יח
13 לכן ישלח אהרן יי
אצבות במשמני רוח
ותחת כבודו יקד יקד ביקוד
ישעיהו י טז

לעזי רש"י

ארז"ל"א. חומה. ט"ו.

מוסף תוספות

א. בשבתא. מוס' הל"ש"ע.

רב נסים גאון

ורחצת וסכת ושמת
שמלותיך. אמר ר' אלעזר
אלי כלים של שבת. בגמ'
דפיאה גרסי בני ערומה
(197 ח) אמר ר' חנינא צריך
אדם שהיה לו שני עיטופין
אחד לחול ואחד לשבת, מה
טעם שנאמר (רות ג) ושמת
שמלותיך עליך וכי ערומה
הייתןהו. אלא אלו בגדי
שבת. כדדורש ר' שמלאי
בציבורא בכון חבירא
לקיבולה, אמרו ליה ווי לנא
לעשיפתנו בחול כך עשיפתנו

קיג:

ואלו קשרים פרק חמשה עשר שבת

שלא יבא דבורך של שנס כדבורך של חול. כגון מקח וממכר ומשכונות: הרהור מוסר. להרהר בלבו כך וכך יליאות אני כר"ך להוליא על
שדה זו: אם יכול להניח רגלו ראשונה. שעקר מלד זה להניח ללד זה: קודם שסעקר שניו. שאין רחבה יותר מכדי פסיעה ורגלו אחת ללד
זה ושניה ללד זה: מוסר. אף ללג ולעקור את זו קודם שנמה ראשונה: אסור. לקפוץ: ליקף. למקום שהאמה כלה שם: לעיבר.
שיסים רגלו בזמים: זימנין דמיסווסן מאניו. ישורו בזמים: שפיר דמי. ללג: מהו לפסוע פסיעה גסה. מי עבר משום מעשות דרכיך ושעיה נח.

פסיעה גסה יותר מאמה פסיעה
זינונית אמה: קידושא דבי שמשי.
השותה מיין של קידוש בלילי שבתות:
מהו לאכול אדמה. ארז"ל"א בלע"ו. מי
גזרו זה משום שחיקת סמנים כשאר
רפואה או לא: שהיא מלקה. מביא
לידי חולי: מבשר אכופיו. שמתו שם
בגולה: שקלים ורמשים הא ודאי
אסמחויי אסמחו. ולא נעשו עפר:
אלא כיוון דמלקי. גזרו זה משום
אוכל שקלים ורמשים: קדחו ליה
פחלא. נקלטו השחלים באדמה וגדלו
במעיו ונגעו בלבו ומת: שמוסדיך.
וכי ערומה היתה אלא שמלות מיוחדות
והיינו לשבת: ופרד הגורן והדר
ותעש. שם סכה ולבשה שמלות נאות
שלא יפגשו זה כשהיא מקושטת
ויאמרו זוהי היא: שמואל. שהיתה
שכינה קוראה לו מתוך שהיכל ולא
היה יודע מי קורא לו וכתיב התם
ויצן עלי כי ה' קורא לנער ויאמר לו
לך שבב והיה אם יקרא אליך ואמרת
דבר ה' כי שומע צדקך והוא לא
רצה להזכיר השם שמה אין זו שכינה:
זני אדם המהוגנין. שצוקצרים לינך
עמסה: לישראל ננערה. כל נערות
שרואה היה דרכו לישראל מי הן א"כ
מסתכל בהן היה: שני שצלין לקטו.
כשהיא רואה שני שצלין שפלו מן
הקוצרים לוקטתן אצל שלם שוכבת
יחד אין לוקטתן דהכי היא מתמימן
(פאה פ"ו משנה ה) שני שצלין לקט ג'
אינו לקט: עומדות. שצלין עומדות
ששכח צונו לוקטת מעומד דשכחת
קמה נמי הוי שכחה: נופלות. אותן
שנשרו מן הקוצרים לוקטת מיושב
ואינה שחה ליעלן משום צניעות:
רמו רמו לה. רוח הקדש נזרקה
צו: מזד הקוצרים. כל הקוצרים
הפסיקו צינו לצניה ולא הושיבה
במוכס או אלו. רוח הקדש נזרקה
צו ונרמו שמלכות צית דוד היואלת
משניהם עמידה ליחלק דאליו ישבה
במוכס לא היה זה רמו הפסקה צין
שניהם: ופאלו וספעע. לשון עושר
הוא. דוד שלנה וחוקיה כתיב בהן
עושריט' שהיו מביאים להן כל מלכי ארץ
מנחה: אהוריריט. ממונה על
הסוסים ופרדות שלו: ותחת כבודו.
אידי דאיירי צקרא צפולתא דרבי
יוחנן ור"א ורבי שמואל בר נחמני
נקטיה להאי כהא: ה"ג רבי יוחנן
אומר תחת כבודו ולא כבודו ממש
רבי יוחנן לטעמיה דר"י קרי למאניה
מכבודי ר"א תחת כבודו ממש ר'
שמואל בר נחמני אומר תחת כבודו
כשריפת צני אהרן כו'. והכי פירושא
צין לרבי יוחנן צין לר"א גופן נשרף
אלא רבי יוחנן משמע ליה תחת
כבודו כמו תחת רגליו לשון תחתית
וכבודו היינו צגדיו וה"ק תחת

מיהו לפסוע פסיעה גסה
בשבת. שנאמר (ישעיה נח)
חס משום שמת רגלך
(ברכות א). בקדושא דבי
שמשי. שמתו כוס של
קידוש בשבת ליליל (ברכות
נח) לילי שבת קרי בני
שמשי בכל דומתא מפני
שצין שמשותו של חלקי מל
ימיו והלך להוליו כמנהג
מקומות (עיר"ב א) ונראה
בעיני לפי שצין שמשותו
שלו שגור צני כל והכל
העדים אליו לגמור מלאכתן
דמיהו שלם משנה ק"ו לה כי
שמשי (כתובות א). כאילו
אוכל שקצים ורמשים.
של (בב"ב ט). תחת כבודו ולא
כבודו ממש. דכבודו ממש
תחת כבודו ולא גופן נשרף
עומדו ממש. אלא היה צניו
היינו צגדיו. תחת כבודו
משפיע, וכי הא דר' יוחנן
הוא. דכל גוף נשרף תחת
ההגדים, ולא נרסקין תחת
כבודו ולא תחת כבודו ממש,
דמשמע דמקרא נפקא לה
דהאי תחת כבודו לא תחת
הגוף. ומיחלף מיקוץ
ליה האר. אלא שהמה דרש"א
צעלמא דרש"י ליה (שבת ד'
טז). תחת כבודו ממש.
תחת גופו ממש, שהגוף קיים
ושמה נשרפת (טח).

מסורת הש"ס

א) [לקטן ק"ג]. ב) כריתת מג:
תענית י'. ג) [א פסחים מב].
ד) [נחמיה ק"ד]. ה) [שם
ע"ש]

ה) פלוגתא דרבי ור"ל מהו סוף,
ו) ג"א מימי עולם, ז) פי
טיע נקי נע' פרש"י ימות
ק"ו וכו"מ מ. ד"ה גריגשתא
ובפרש"י כמותו ס': ד"ה
גריגשתא, ח) ג"מ פה,
ט) סנהדרין ד'. י) סנהדרין
שם ז"ב"א א': י) [סנהדרין
ד'. ע"ש ומזה ליישן,
ט) [סנהדרין ג. א]. ט) [נדו
ד"ה א כט, שלמה מ"א י,
חוקיה דרבי צב].

הגהות הב"ח

א) [במ"א כדבורך על מול
דבר כבוד אסור: (ב) שם
איתמחויי איתמחו אלא כיון:
(ג) שם אמר ר' אלעזר דבר
תמחה. י"ב פירוט דבר בלכה
וקו אמה צפק בתמא דמה
קד סט ע"כ שלשה דמי
תמחה ומפרש בלכה: (ד) שם
דרכו של צנו (למקב) תא"מ
ו"כ ס"א לדבר:

מוסף רש"י

מיהו לפסוע פסיעה גסה
בשבת. שנאמר (ישעיה נח)
חס משום שמת רגלך
(ברכות א). בקדושא דבי
שמשי. שמתו כוס של
קידוש בשבת ליליל (ברכות
נח) לילי שבת קרי בני
שמשי בכל דומתא מפני
שצין שמשותו של חלקי מל
ימיו והלך להוליו כמנהג
מקומות (עיר"ב א) ונראה
בעיני לפי שצין שמשותו
שלו שגור צני כל והכל
העדים אליו לגמור מלאכתן
דמיהו שלם משנה ק"ו לה כי
שמשי (כתובות א). כאילו
אוכל שקצים ורמשים.
של (בב"ב ט). תחת כבודו ולא
כבודו ממש. דכבודו ממש
תחת כבודו ולא גופן נשרף
עומדו ממש. אלא היה צניו
היינו צגדיו. תחת כבודו
משפיע, וכי הא דר' יוחנן
הוא. דכל גוף נשרף תחת
ההגדים, ולא נרסקין תחת
כבודו ולא תחת כבודו ממש,
דמשמע דמקרא נפקא לה
דהאי תחת כבודו לא תחת
הגוף. ומיחלף מיקוץ
ליה האר. אלא שהמה דרש"א
צעלמא דרש"י ליה (שבת ד'
טז). תחת כבודו ממש.
תחת גופו ממש, שהגוף קיים
ושמה נשרפת (טח).

רבינו הגנאל

דיבור שאסור בשבת
מפורש בפרק שואל אדם
מחבירו. ורד"י ידרא אמר רב,
ואמרינן לה א"ר אבא אמר
רב הונא אירחיה לה
מדרבא. והיבא דלא ניתא
ליה לאוקופי דלא לאפוש
הילובא, ולא ניתא ליה
למייערב במיא, ולא ליתוחס
מאניה ואתי ליה חוטה,
קפין ליה לאמת המים
ושרי. אלא אוקומנא שלא
היא הילוכך של שבת
כהילוכך של חול, אלא כרי
שניתי רגלו ראשונה קודם
שתייךך שניתי, ולא היא
מנהגו שהיו פסיעותיו
גסות בשבת.

מניין
משכחת לה בסנהדרין בפרק ד' מיתות (נ) תניא אבא יוסי בן
(ראסי) [דוסתאין] אומר ב' חוסין של אש
יצאו מבית קודש הקדשים ונחלקו לד', ונכנסו ב' בחוטמו של זה ושרפוהו. והכתיב ויקרא י ותאכל אותם, אותם ולא בגדיהם.